

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 11C/77/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712212812
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Petreás
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2013:6712212812.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudcom JUDr. Jánom Petreásom, v právnej veci žalobcu T. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX, XXX XX B., občana SR, zastúpeného Ulianko & Holčík, s.r.o. so sídlom Nám. SNP 41, 960 01 Zvolen, IČO: 36 856 517, proti žalovanému Slovenská republika v zast. Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00 151 866, o zaplatenie 661,20 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 661,20 Eur s 8,75% úrokmi z omeškania ročne zo sumy 661,20 Eur do 14.08.2012 do zaplatenia, všetko do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 354,17 Eur na účet právneho zástupcu žalobcu Ulianko & Holčík, s.r.o., č.úctu: 4005960228/7500, VS: 2010167, vedený v ČSOB, a.s. Bratislava, pobočka Zvolen.

odôvodnenie:

Žalobou podanou na tunajšom súde dňa 16.8.2012 žiadal žalobca zaviazať žalovaného na zaplatenie dlhovanej istiny titulom náhrady škody vo výške 661,20 Eur spolu s 8,75% úrokmi z omeškania ročne zo sumy 661,20 Eur od 14.8.2012 do zaplatenia a na náhradu trov konania. Miestna príslušnosť súdu bola určená podľa § 87 písm. b) O.s.p. vzhľadom k tomu, že v obvode tunajšieho súdu došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá právo na náhradu škody.

Žalobca svoj nárok odvodzoval od Uznesenia Okresného riaditeľstva PZ Zvolen, úradu justičnej a kriminálnej polície PZ zo dňa 24.06.2009, sp.zn. ČVS: ORP-371/1-OSV-ZV-2009, ktorým policajti podľa § 206 ods.1 Trestného poriadku rozhodol o stíhaní žalobcu ako obvineného z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods.1 písm. a) Trestného zákona. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal žalobca v zákonom stanovenej lehote sťažnosť. Uznesením Okresnej prokuratúry Zvolen zo dňa 24.7.2009 sp.zn. 1Pv 232/2009 prokurátor Okresnej prokuratúry sťažnosť žalobcu podanú proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietol. Žalobca si dňa 13.8.2010 zvolil za obhajcu JUDr. Radoslava Ulianka, advokáta a konateľa spoločnosti Ulianko & Holčík, s.r.o. Zvolen, ktorého písomne splnomocnil obhajobou v predmetnej trestnej veci až do jej právoplatného skončenia. Na podklade obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Zvolen bolo na Okresnom súde Zvolen vedené trestné konanie pod sp.zn. 4T 53/2010. Rozsudkom Okresného súdu Zvolen 4T 53/2010 zo dňa 23.8.2011 bol žalobca uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods.1 Trestného zákona, za čo bol odsúdený podľa § 156 ods.1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. i), § 38 ods.2, 3, § 56 ods.1,2 Trestného zákona na peňažný trest vo výmere 170 Eur, pričom mu bol podľa § 57 ods.3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu bol úmyselne zmarený, uložený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 mesiace.

Proti rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 23.8.2011, sp.zn. 4T 53/2010 podal žalobca v celom rozsahu odvolanie.

Krajský súd Banská Bystrica rozsudkom zo dňa 30.11.2011 sp.zn. 3To 211/2011 žalobcu spod obžaloby pre skutok uvedený v obžalobe oslobodil podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, lebo skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný, nie je trestným činom.

Ako je zrejmé, žalobca si v predmetnom trestnom konaní zvolil za obhajcu advokáta. Právo na obhajobu osoby, proti ktorej sa vedie trestné stíhanie, je ustanovené ako jedna zo základných zásad trestného konania (§ 2 ods.9 Trestného poriadku). Uvedené právo je zakotvené v článku 50 ods.3 ústavy medzi právami na súdnu a inú právnu ochranu. Najvýznamnejšou časťou práva na obhajobu je právo obvineného zvoliť si obhajcu a radiť sa s ním aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom (§ 34 ods.1 tretia veta Trestného poriadku). Trestný poriadok teda umožňuje, aby si obvinený mohol na svoju obranu a obhajobu voči vznesenému obvineniu zobrať na pomoc osobu znalú práva, ktorá má teoretické znalosti práva a praktické skúsenosti s priebehom trestného procesu. Je to predpoklad, že v trestnom konaní budú na obranu obvineného uplatnené všetky oprávnenia, ktoré obvinenému umožňuje zákon uplatniť tak, aby obvinený, ktorý je nevinný, nebol odsúdený, a v prípade, ak sa obvinenie zakladá na pravdivých skutočnostiach, obvinený nebol potrestaný prísnejšie, ako by podľa zákona mal byť. Tým trestný poriadok umožňuje, aby sa voči štátu, ktorý vznáša obvinenie a podáva obžalobu prostredníctvom policajta, vyšetrovateľa a prokurátora, mohol obvinený brániť rovnocenným spôsobom.

Žalobca zaplatil obhajcovi z titulu odmeny za poskytovanie právnych služieb v predmetnej trestnej veci sumu vo výške 661,20 Eur. Jedná sa o odmenu obhajcu vypočítanú podľa Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Podľa článku 46 ods.3 Ústavy SR, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Poukázal na ustanovenie § 1 ods.1 písm. a) Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, podľa ktorého predmetný zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

Podľa § 3 ods.1 uvedeného zákona, v znení účinnom do 31.12.2012, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci, medzi inými aj nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 5 ods.1 uvedeného zákona, v znení účinnom do 31.12.2012, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods.1 uvedeného zákona, v znení účinnom do 31.12.2012, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené, alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 6 ods.2 uvedeného zákona, v znení účinnom do 31.12.2012, za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Zmyslom a účelom zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je stanoviť v súlade s článkom 46 ods.3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých

bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorý sa neskôr ukázal ako nezákonný.

Právny zástupca žalobcu považuje uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné rozhodnutie a v jeho priamej príčinnej súvislosti vznikla žalobcovi škoda, lebo bol nútený poveriť svojou obhajobou obhajcu, ktorému bol nútený za poskytnuté právne služby zaplatiť.

Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré bolo zastavené, alebo v ktorom bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený, treba hľadať nielen v ustanovení článku 46 ods.3 Ústavy SR, ale vo všeobecnej rovine, predovšetkým v článku 1 ods.1 tohto základného zákona, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

V žalobe poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 18.8.2010, sp.zn. 4M Cdo 15/2009, z ktorého okrem iného vyplýva, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. účinného od 1.júla 2004 a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom účinného do 30. júna 2004. Doterajšia súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená, a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Tieto závery prijaté súdnou judikatúrou v čase platnosti zákona č. 58/1969 Zb. sú napriek zmene právnej úpravy stále použiteľné.

Právny zástupca žalobcu ďalej poukázal na nález Ústavného súdu SR č. II. ÚS 25/2011 zo dňa 24.03.2011, z ktorého okrem iného vyplýva, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, nielen zastavenie trestného stíhania, ak k nemu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesenie obvinenia pre nezákonnosť (§ 6 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z. tak, ako bolo judikované všeobecnými súdmi (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4 Mcd 15/2009), ale rovnaké dôsledky má aj rozhodnutie o postúpení veci do priestupkového konania, ak k nemu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným.

Listom zo dňa 23.5.2012 označeným ako Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody vzniknutej nezákonným rozhodnutím orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci sa žalobca súlade s § 15 ods.1 Zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci domáhal predbežného prerokovania jeho nároku. Listom zo dňa 3.8.2012 označeným ako Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody - zaslanie odpovede, bolo žalobcovi oznámené, že jeho nárok na náhradu škody uspokojený nebude.

Žalovaný svojim vyjadrením zo dňa 26.10.2012 žiadal žalobu v plnom rozsahu zamietnuť. Žalovaný poukázal na ustanovenie § 5 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z., § 3 Zákona č. 514/2003 Z.z. Uviedol, že predpokladmi zodpovednosti za škodu, ktorá bola spôsobená nezákonným rozhodnutím, nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci, sú v súlade so zákonom č. 514/2003 Z.z. nasledovné:

- a) nezákonné rozhodnutie, nesprávny úradný postup,
- b) škoda,
- c) príčinná súvislosť medzi písmenami a) a b).

S poukazom na vyššie uvedené zákonné ustanovenia je podľa žalovaného zrejme, že v tomto prípade existuje iba jeden predpoklad a to suma, ktorú žalobca považuje za škodu. Vo svojej žalobe sa žalobca domáha náhrady údajných nákladov za obhajobu v trestnom konaní, ktoré považuje za škodu, ktorá mu vznikla. Príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou musí objektívne existovať. Príčinná súvislosť znamená, že medzi protiprávnym úkonom na jednej strane a škodou na druhej strane existuje vzťah príčiny a následku. Podľa žalovaného nestačí iba predpokladať príčinnú súvislosť, ale vždy je potrebné preukázať dôkaz o jej existencii. Preukázať príčinnú súvislosť zaťažuje žalobcu. Podľa názoru žalovaného, žalobca neunesol dôkazné bremeno týkajúce sa príčinnej súvislosti medzi škodou a rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci. Podľa žalovaného preto nevznikla zodpovednosť za škodu aj z dôvodu, že nie je daná príčinná súvislosť. Ďalej poukázal na § 6 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Podľa žalovaného v tomto prípade nedošlo ani k zrušeniu, ani k zmene rozhodnutia pre nezákonnosť príslušným orgánom. Uznesenie o vznesení obvinenia nebolo dozorujúcim prokurátorom zrušené. Prokurátor sa s vyhodnotením dôkaznej situácie, ako aj s právnym názorom povereného príslušníka Policajného zboru stotožnil. Žalovaný poukázal aj na to, že Okresná prokuratúra vo Zvolene podala na žalobcu obžalobu zo dňa 9.4.2010 pod sp.zn. 1Pv 232/09. Rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo dňa 23.8.2011 sp.zn. 4T 53/2010 bol žalobca uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods.1 Trestného zákona. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30.11.2011 pod č.k. 3To/211/2011 bol v súlade s § 321 ods.1 písm. d) Trestného poriadku zrušený rozsudok Okresného súdu Zvolen zo dňa 23.8.2011 a žalobca bol spod žaloby oslobodený. Podľa žalovaného poverení príslušníci Policajného zboru postupovali v súlade so zákonom. Prípravné konanie bolo pod aktívnym dozorom prokurátora, ktorý vykonával dozor nad dodržiavaním zákonnosti. Aktívny dozor prokurátora je zrejmy aj z analýzy vyšetrovacieho spisu, z ktorého vyplýva, že prokurátor žiadal správy k spisu, ako aj vydával pokyny. Prokurátor je napríklad v súlade s § 230 ods.2 písm. e) Trestného poriadku aj oprávnený zrušiť nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia policajta, ktoré môže nahradiť vlastnými rozhodnutiami.

Žalovaný považuje nárok žalobcu uplatnený v žalobe za nedôvodný, ale aj napriek tomu poukazuje na skutočnosť, že žalobca v žalobe uvádza, že žiada od žalovaného náhradu trov, ktoré zaplatil obhajcovi z titulu odmeny za poskytovanie právnych služieb v predmetnej trestnej veci. Uvádza, že odmena obhajcu bola vypočítaná v súlade s Vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Žalobca predložil iba faktúru č. 12800124 zo dňa 18.5.2012 na sumu 661,20 Eur a príjmový pokladničný doklad zo dňa 18.5.2012 na sumu 661,20 Eur. Podľa žalovaného žalobca nepreukázal, za ktoré konkrétne právne úkony právnej služby poskytnuté obhajcom žalobcovi v danej trestnej veci žalobca obhajcovi zaplatil.

Právny zástupca žalobcu na pojednávaniach uviedol, že žalobca trvá na podanej žalobe. K vyjadreniu žalovaného uviedol, že ak by žalobcovi nebolo vznesené obvinenie, žalobca by si asi nemusel dať obhajcu za účelom svojej obhajoby v trestnom konaní. To znamená, že v tomto prípade je táto príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím na jednej strane a vznikom škody na druhej strane nepochybne daná. K námietke žalovaného, že nedošlo k zrušeniu ani k zmene rozhodnutia pre nezákonnosť príslušným orgánom, v tomto prípade bola táto otázka už vyriešená viacerými súdnymi rozhodnutiami - judikatúrou, kde je uvedené, že oslobodenie spod obžaloby je fakticky rovné so zrušením alebo zmenou rozhodnutia pre nezákonnosť. Týchto rozhodnutí či už Najvyššieho alebo Ústavného súdu je skutočne niekoľko.

Do spisu predložil kópiu - fotokópiu vyčíslenia trov obhajoby, ktoré vyčíslenie sa v originály nachádza v pripojenom spise Okresného súdu Zvolen 4T 53/2010.

Z predloženého vyúčtovania vyplýva, že právny zástupca žalobcu si v trestnom konaní uplatnil právo na zaplatenie odmeny za prevzatie a prípravu zastúpenia dňa 13.8.2010, za písomné podanie na súd - odpor dňa 13.8.2010, písomné podanie na súd - predbežné stanovisko dňa 18.8.2010 a účasť na pojednávaní dňa 9.11.2010, 4x po 60,12 Eur. Za účasť na pojednávaní 23.8.2011, napísanie odvolania proti rozsudku zo dňa 24.8.2011 a za písomné podanie na súd - odôvodnenie odvolania zo dňa 29.11.2011 si vyúčtoval 3 x po 61,75 Eur. Za účasť na verejnom zasadnutí dňa 3.11.2011 sumu 30,88 Eur.

Odmena takto predstavuje spolu 456,61 Eur. Režijné paušály za úkony urobené v roku 2010 predstavujú 4 x po 7,21 Eur a za úkony urobené v roku 2011 4 x po 7,41 Eur, čo je 58,48 Eur. Spolu s 20% DPH tak odmena predstavuje 618,11 Eur. Cestovné náhrady predstavujú zvyšok, a to náhrada za stratu času za 2 aj začaté pol hodiny strávené cestovaním zo Zvolena do Banskej Bystrice a späť dňa 30.11.2011 predstavuje 2 x po 12,35 Eur, čo je 24,70 Eur a spolu s 20% DPH je to 29,64 Eur. Cestovná náhrada pri najazdených 42 km pri základnej sadzbe 0,183 Eur je 7,69 Eur a náhrada za spotrebované pohonné hmoty pri najazdených 42 km a cene benzínu 1,40 Eur za 1 liter a spotrebe 6 litrov na 100 km je 3,53 Eur, čo s 20% DPH je spolu 13,46 Eur.

Poverená zástupkyňa žalovaného na pojednávaní dňa 11.1.2013 uviedla, že sa pridrižiava písomného vyjadrenia. Žiadala žalobu v plnom rozsahu zamietnuť. S prihladnutím na legislatívnu zmenu uviedla, že v tomto spore má byť pasívne legitimovaná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ale nie Ministerstvo vnútra SR.

Právny zástupca žalobcu k vyjadreniu právnej zástupkyne žalovaného uviedol, že on si je vedomý uvádzanej legislatívnej zmeny. Uviedol, že pokiaľ by žiadosť o prerokovanie škody bola podávaná po 1.1.2013, bola by Generálna prokuratúra SR pasívne legitimovaným subjektom. V tomto prípade však žiadosť bola podávaná 23.5.2012 a preto sa vec má posudzovať podľa doteraz platného právneho predpisu.

Právna zástupkyňa žalovaného uviedla, že v zákone č. 412/2012 Z.z., účinného od 1.1.2013 nie sú uvedené žiadne prechodné a záverečné ustanovenia. Preto podľa jej názoru sa musí rozhodovať podľa novej právnej úpravy.

Žalobca žiadosťou zo dňa 23.5.2012 požiadal o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánov verejnej moci, pri výkone verejnej moci.

Žalovaný odpoveďou zo dňa 3.8.2012 nevyhovel žiadosti o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci. Dôvody odmietnutie uplatneného nároku sú totožné s dôvodmi uvedenými v písomných vyjadreniach k podanej žalobe a na pojednávaní.

Zákon č. 514/2003 Z.z. v ustanovení § 3 určuje rozsah zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci tak, že štát zodpovedá za škodu spôsobenú

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa odstavca 2 tohto ustanovenia zodpovednosti podľa odstavca 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa ustanovenia § 4 ods.1 písm. b) v znení účinnom do 31.12.2012 vyššie citovaného zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa 3 ods.1, koná v mene štátu Ministerstvo vnútra SR, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán policajného zboru.

Podľa § 5 ods.1 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods.1 citovaného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa ustanovenia § 18 ods.1 citovaného zákona, náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a o inom pozbavení osobnej slobody, alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

V tomto konaní žalobca žiadal priznať nárok na náhradu škody, ktorá mu vznikla nezákonným rozhodnutím, v dôsledku ktorého bol nútený obrátiť sa na advokáta za účelom poskytovania právnych služieb. Tým mu vznikla škoda. Zmyslom a účelom zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (zákon č. 514/2003 Z.z.) je stanoviť v súlade aj s článkom 46 ods.3 Ústavy SR podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorý sa neskôr ukázal ako nezákonný. U žalobcu bolo trestné konanie skončené oslobodením spod obžaloby v zmysle rozhodnutia Okresného súdu Zvolen v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. 3To 211/2011, ktorým bol žalobca spod obžaloby oslobodený. Vo vzťahu k náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím základné podmienky vzniku nároku na náhradu škody ustanovuje § 6 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z. jednak tým, že stanovuje ako predpoklad na náhradu škody vydanie nezákonného rozhodnutia a ďalej jeho zrušenie pre nezákonnosť príslušným orgánom. Podmienky sú splnené iba vtedy, ak je vydané rozhodnutie následne zrušené práve z dôvodu nezákonnosti, a to príslušným orgánom. Z takéhoto zrušujúceho rozhodnutia potom musí byť dôvod zrušenia skoršieho rozhodnutia, t.j. jeho nezákonnosť, zrejmý.

V danej veci bol žalobca oslobodený spod obžaloby na základe rozhodnutia Okresného súdu Zvolen sp.zn. 4T 53/2010 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 3To 211/2011. Súd mal za to, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania bol nárokom na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia a následne vedenia celého trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania, o čom svedčia už vyššie spomínané rozhodnutia súdov, ktorými bol žalobca spod obžaloby oslobodený. Súd mal preto za to, že nárok na náhradu škody bol daný. Pokiaľ ide o nárok, ktorý si tu žalobca uplatňoval s poukazom na znenie ustanovenia § 18 vyššie citovaného zákona a jeho zaradenie medzi ustanovenia spoločných zodpovedností za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ako spôsob a rozsah náhrady škody, patrí aj náhrada trov konania, ktoré vznikli poškodenému v dôsledku vydania nezákonného rozhodnutia. V konaní si žalobca uplatňoval len trovy konania, ktoré pozostávali z trov právneho zastúpenia. Žalovaný v konaní nenamietal výšku škody, ktorú si uplatnil žalobca v konaní. Trovy právneho zastúpenia si vyčíslil a uplatnil právny zástupca žalobcu v trestnom konaní na základe ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Žalobca si uplatňoval aj právo na zaplatenie príslušenstva, a to na zaplatenie 8,75% úrokov z omeškania ročne zo sumy 661,20 Eur od 14.8.2012 do zaplatenia. O povinnosti zaplatiť tieto úroky z omeškania súd rozhodol podľa ustanovenia § 517 ods.1 veta prvá a ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení neskorších predpisov. Žalovaný odmietol uplatnený nárok žalobcu, ktorý bol uplatnený žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci dňa 3.8.2012. Žalobca si uplatnil právo na zaplatenie úrokov z omeškania od 14.8.2012. Súd preto podanej žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

V dôsledku legislatívnej zmeny zákonom č. 412/2012 Z.z. zo dňa 27.11.2012, ktorý sa stal účinný od 1.1.2013 došlo k zmene a doplneniu Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. V dôsledku tejto zmeny došlo aj k zmene ustanovenia § 4 ods.1 písm. b) Zákona č. 514/2003 Z.z., v zmysle ktorého Ministerstvo vnútra SR vystupuje ako orgán konajúci v mene štátu v prípade, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru a

- 1.) prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo
- 2.) vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na záväzného pokynu prokurátora.

V dôsledku tejto novely zaslal žalovaný vyjadrenie, v ktorom mal za to, že nie je orgánom oprávneným konať v mene štátu tak ako to bolo v zmysle ustanovenia § 4 ods.1 písm. b) v znení účinnom do 31.12.2012. V dôsledku legislatívnych zmien sa týmto orgánom stala Generálna prokuratúra SR, ktorá podľa ich názoru mala zastupovať štát v danej veci.

Súd sa s týmto záverom žalovaného nestotožnil. Vychádzal z časovej pôsobnosti právnych noriem s tým, že v právnom štáte by mal platiť zákaz pôsobenia právnych noriem do minulosti. Nemožno od právnych subjektov očakávať, aby vopred poznali budúcu právnu úpravu a zároveň im nemožno niečo prikazovať alebo zakazovať spätne, keď už nemajú možnosť svoje správanie zmeniť tak, aby bolo v súlade so zákonom. Z tohto dôvodu sa retroaktivita prieči podstate právneho štátu. V danej veci, keďže neboli Zákonom č. 412/2012 Z.z., ktorým sa zmenil a doplnil Zákon č. 514/2003 Z.z. upravené prechodné a záverečné ustanovenia, súd mal za to, že nie je možné danú vec posudzovať v znení novely v znení Zákona č. 412/2012 Z.z., preto vychádzal z ustanovení Zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31.12.2012, lebo v prípade, ak by posudzoval vzťah medzi účastníkmi konania v znení aj vyššie spomínanej zmeny, išlo by tu o pravú retroaktivitu, ktorá je v Slovenskej republike zakázaná. Jedným z princípov právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok, je aj zákaz spätného, t.j. retroaktívneho pôsobenia právnych predpisov. Ak by súd vzťah medzi účastníkmi posudzoval podľa zmeny účinnej od 1.1.2013, došlo by podľa názoru súdu k porušeniu princípov ochrany právnej istoty, čo je neprípustné. Z týchto dôvodov k tejto námietke žalovaného súd neprihliadol a na vzťah medzi účastníkmi konania aplikoval ustanovenia Zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31.12.2012.

Súd preto podanej žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods.1 O.s.p. Žalobca mal v konaní plný úspech, preto mu vzniklo právo na náhradu trov konania. Žalobcovi vznikli trovy konania tým, že bol v konaní zastúpený advokátom. Trovy právneho zastúpenia predstavuje odmena za 6 úkonov právnej pomoci (prevzatie a príprava zastúpenia 23.5.2012, písomné podanie - uplatnenie nároku zo dňa 23.5.2012, písomné podanie žaloby na súd zo dňa 15.8.2012, účasť na 3 pojednávaniach 13.12.2012, 11.1.2013 a 11.4.2013) po 41,50 Eur, režijný paušál za 4 úkony právnej pomoci urobené v roku 2012 po 7,63 Eur a 2 x režijný paušál za úkony urobené v roku 2013 po 7,81 Eur. Odmena predstavuje sumu 249 Eur, režijné paušály 46,14 Eur a po pripočítaní 20% DPH je to 354,17 Eur.

Trovy právneho zastúpenia boli vyúčtované a priznané v súlade s ustanovením § 10 ods.1, § 16 ods.3 a § 18 ods.3 vyhl.č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v 3 vyhotoveniach (§ 204 ods. 1, prvá veta O. s. p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O. s. p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O. s. p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., t. j.

1) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

2) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania

3) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený

- 4) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie
- 5) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný
- 6) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom
- 7) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát
- 8) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), t. j.
- 1) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- 2) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- 3) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p.,
- 4) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O. s. p.).